

dr hab. n. med. Wojciech Glinkowski

Warszawa, 10.10.2019 r.

Warszawski Uniwersytet Medyczny

ul. Litewska 14/16

00-581 Warszawa

Adres prywatny:

Targowa 39A m. 5

03-728 Warszawa

RECENZJA

dorobku dr nauk o kulturze fizycznej Aleksandry Królikowskiej w postępowaniu o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk o zdrowiu

Recenzja została opracowana na podstawie pisma Dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu Prof. dr hab. Joanny Rosińczuk (Znak: DZ-40-10/19) z dnia 2.07.2019 i zgodnie z powołaniem mnie przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów na recenzenta w postępowaniu, wszczętym w dniu 18 kwietnia 2019 r. w sprawie nadania dr nauk o kulturze fizycznej Aleksandrze Królikowskiej stopnia doktora habilitowanego nauk o zdrowiu na podstawie dostarczonej dokumentacji dorobku habilitantki.

Ocenę wniosku doktor nauk o kulturze fizycznej Aleksandry Królikowskiej o nadanie stopnia dr habilitowanego nauk o zdrowiu przeprowadzono w oparciu o Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej Warszawa, dnia 30 stycznia 2018 r. Poz. 261.) oraz zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r., Dziennik Ustaw Nr 196 w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Do oceny otrzymałem zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. (Rozdział 2 - Szczegółowy tryb przeprowadzania czynności w postępowaniu habilitacyjnym § 12. 2 ; 1) kopię dokumentu potwierdzającego posiadanie stopnia doktora; 2) autoreferat przedstawiający opis dorobku i osiągnięć naukowych w języku polskim i języku angielskim; 3) wykaz opublikowanych prac naukowych lub twórczych prac zawodowych albo dokumentację dorobku artystycznego wraz z zapisem dzieł artystycznych odpowiednim ze względu

na rodzaj dzieła i dokumentacją ich publicznej prezentacji, sporządzone w sposób uwzględniający kryteria oceny osiągnięć określone w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 4 ustawy.

Podstawowe dane o kandydatce

Aleksandra Królikowska z domu Krzemińska w 2008 roku uzyskała licencjat w Wyższej Szkole Fizjoterapii z siedzibą we Wrocławiu na kierunku fizjoterapia a w 2010 w tej samej uczelni uzyskała stopień magistra fizjoterapii. W dniu 25.02.2014 roku w Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu, na Wydziale Wychowania Fizycznego, Sportu i Rehabilitacji uzyskała z wyróżnieniem, stopień doktora nauk o kulturze fizycznej na podstawie dysertacji pod tytułem „Porównanie wczesnych wyników rekonstrukcji jednopęczkowej do dwupęczkowej więzadła krzyżowego przedniego stawu kolanowego pacjentów poddanych jednolitemu postępowaniu fizjoterapeutycznemu”. Promotorem pracy doktorskiej był dr hab. Andrzej Czamara.

Kandydatka od 2015 odbywa szkolenie specjalizacyjne w dziedzinie fizjoterapii w jednostce akredytowanej przez Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego.

Kandydatka od 2010 do 2014 roku była zatrudniona na stanowisku instruktora w Wyższej Szkole Fizjoterapii z siedzibą we Wrocławiu na Kierunku Fizjoterapia. Od 2014 do 2018 roku była zatrudniona na stanowisku adiunkta w Wyższej Szkole Fizjoterapii z siedzibą we Wrocławiu na Kierunku Fizjoterapia. Od 2018 roku jest adiunktem w Wyższej Szkole Fizjoterapii z siedzibą we Wrocławiu na Kierunku Fizjoterapia, a od 2019 roku jestem zatrudniona na stanowisku adiunkta w Zakładzie Medycyny Sportowej w Katedrze Fizjoterapii na Wydział Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu.

Kandydatka od 2010 roku prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą i świadczy usługi fizjoterapeutyczne dla Centrum Rehabilitacji i Edukacji Medycznej we Wrocławiu.

Kandydatka za cel główny cyklu publikacji przyjęła ocenę wpływu czasu trwania pooperacyjnej nadzorowanej fizjoterapii, opartej na regularnych indywidualnych zajęciach z fizjoterapeutą w ośrodku specjalistycznym na wyniki oceny klinicznej u mężczyzn po rekonstrukcji więzadła krzyżowego przedniego stawu kolanowego, a w celu szczegółowym określiła zakres oceny na stabilność stawu kolanowego, masę mięśniową uda, obrzęk w stawie kolanowym, zakres ruchu stawu kolanowego, odczuwanie dolegliwości bólowych stawu kolanowego oraz na szybkość i zwinność, siłę mięśniową oraz symetrię obciążenia kończyn dolnych w fazie lądowania skoków obunóż i jednonóż. Badania przeprowadziła za zgodą Komisji ds. etyki badań naukowych w latach 2012-2017. Pacjenci przeszli pourazową pierwotną jednostronną artroskopową rekonstrukcję więzadła krzyżowego przedniego stawu kolanowego z wykorzystaniem przeszczepu z własnych, ipsilateralnych, ścięgien mięśni półścięgnistego i smukłego. Operację przeprowadziło trzech tych samych trzech specjalistów ortopedii i traumatologii narządu ruchu. Wdrożono procedurę fizjoterapii pooperacyjnej opracowaną przez dr hab. Andrzeja Czamarę.

Część pacjentów ze względów niezależnych od fizjoterapeuty i lekarza prowadzącego przerwała program fizjoterapii. Pacjenci zostali poddani badaniu klinicznemu, ocenie bólu (w skali Visual Analogue Scale, VAS), stabilności stawu kolanowego (test Lachmana, test szuflady przedniej, test pivot shift). Pomiar obwodów uda przeprowadzono w celu oceny masy mięśniowej. Wielkość obrzęku stawu kolanowego wyrażono jako pomiar obwodu stawu kolanowego na poziomie szpary stawu. Zakres ruchu stawu kolanowego zmierzono goniometrycznie. Szybkość i zwinność zbadano z wykorzystaniem powtarzalnego testu biegu z maksymalną szybkością i zmianami kierunku ruchu. Wszystkie badania zostały wykonane przez tego samego badającego.

Na podstawie uzyskanych wyników kandydatkaawnioskowała, że:

- Fizjoterapia nadzorowana, pod postacią regularnych indywidualnych zajęć z fizjoterapeutą w ośrodku specjalistycznym, średnio przez 3 miesiące po operacji więzadła krzyżowego przedniego, jest wystarczająca, aby uzyskać satysfakcjonujący wynik kliniczny u mężczyzn 8 miesięcy po jednostronnej rekonstrukcji z wykorzystaniem przeszczepu autogenego ze ścięgien mięśni półścięgnistego i smukłego. Efektem przeprowadzonej 3-miesięcznej fizjoterapii nadzorowanej jest brak występowania codziennych dolegliwości bólowych operowanego stawu, stabilność operowanego stawu kolanowego, brak obrzęku, masa mięśniowa uda oraz zakres ruchu porównywalne do kończyny kontrlateralnej.
- Odzyskanie w ciągu 8 miesięcy od rekonstrukcji więzadła krzyżowego przedniego szybkości, zwinności, siły mięśni stawu kolanowego jak u rówieśników o porównywalnej budowie ciała i aktywności fizycznej możliwe jest po regularnych indywidualnych zajęciach z fizjoterapeutą przez minimum 6-8 miesięcy po operacji.
- Do uzyskania symetrycznego obciążania kończyn dolnych w fazie lądowania podczas skoków obunóż potrzebne jest co najmniej 6 miesięcy regularnych, indywidualnych zajęć z fizjoterapeutą.
- Do odzyskania kąta szczytowego momentu siły mięśni zginaczy stawu kolanowego u badanych pacjentów. Nie jest wystarczający nawet sześciomiesięczny program indywidualnej fizjoterapii, co tłumaczyć może najprawdopodobniej wpływ pobrania ścięgien jako przeszczepu do rekonstrukcji.

Ocena dorobku naukowego

Dorobek naukowy i publikacyjny dr nauk o kulturze fizycznej Aleksandry Królikowskiej jest pokaźny, szczególnie w relacji do krótkiego czasu od uzyskania stopnia magistra i wiąże się z rozwojem nauk o zdrowiu. Jej główne zainteresowania naukowe i zawodowe są skoncentrowane na obszarach naukowych z zakresu medycyny / fizjoterapii sportowej, a szczególnie uszkodzeń więzadłowych stawu kolanowego.

Zgodnie z powyższymi rozporządzeniami przedstawiam, przegląd dorobku kandydatki pod względem kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego w obszarze nauk o zdrowiu.

W zakresie pozostałych kryteriów opisanych w rozporządzeniu recenzent nie uzyskał jasnej informacji źródłowej dotyczącej wymagań progowych określonych w poszczególnych kryteriach opisanych w rozporządzeniu.

W § 4. Zostały określone kryteria oceny w zakresie osiągnięć naukowo-badawczych habilitanta we wszystkich obszarach wiedzy.

Habilitantka spełnia kryterium - 1) autorstwo lub współautorstwo monografii, publikacji naukowych w czasopismach międzynarodowych lub krajowych innych niż znajdujące się w bazach lub na liście, o których mowa w § 3, dla danego obszaru wiedzy oraz a) autorstwo lub współautorstwo publikacji naukowych w czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR). Zgodnie z analizą bibliometryczną publikacji autorstwa dr Aleksandry Królikowskiej w postępowaniu o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego potwierdzono, że Kandydatka opublikowała jedną oryginalną, pełnotekstową pracę naukową w czasopiśmie posiadającym „Impact Factor” przed

uzyskaniem stopnia doktora i piętnaście po uzyskaniu stopnia doktora. Publikacje uzyskały łączną liczbę punktów IF = 30,355, w tym po uzyskaniu stopnia doktora = 29,906.

Po uzyskaniu stopnia doktora, powiększyła liczbę swoich publikacji pełnotekstowych. Łączna liczba punktów MNiSW uzyskana przez kandydatkę wynosi 482, w tym po uzyskaniu stopnia doktora 441. Ponadto kandydatka jest współautorką 17 streszczeń ze zjazdów międzynarodowych w suplementach czasopism.

Habilitantka nie zamieściła informacji na temat spełnienia kryterium - 2) autorstwo lub współautorstwo odpowiednio dla danego obszaru: opracowań zbiorowych, katalogów zbiorów, dokumentacji prac badawczych, ekspertyz, utworów i dzieł artystycznych.

Habilitantka spełnia kryterium - 4) liczbę cytowań publikacji według bazy Web of Science (WoS). Dorobek habilitantki na podstawie analizy bibliometrycznej dostarczonej wraz z dokumentami Liczba cytowań (całości dorobku) według Web of Science 13.

Habilitantka spełnia kryterium - 5) indeks Hirscha opublikowanych publikacji według bazy Web of Science (WoS); Analiza bibliometryczna habilitantki podaje według Web of Science Indeks Hirscha: 3.

Habilitantka spełnia kryterium - 7) międzynarodowe lub krajowe nagrody za działalność odpowiednio naukową albo artystyczną; Wraz z zespołem otrzymała w 2017 roku międzynarodową nagrodę za działalność naukową na X Europejskim Kongresie European Federation of Sports Medicine (EFSMA).

Habilitantka spełnia kryterium 8) wygłoszenie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach tematycznych. Wygłosiła trzy referaty na międzynarodowych konferencjach, w tym na Kongresie Europejskiego Towarzystwa Chirurgii i Artroskopii Kolana, ang. European Society of Knee Surgery and Arthroscopy (ESSKA) w Glasgow w Wielkiej Brytanii w 2018 roku oraz na Kongresie Międzynarodowej Federacji Medycyny Sportowej, ang. International Federation of Sports Medicine (F1MS) w Ljubljanie, Słowenia w 2016 roku oraz na krajowej konferencji Polskiego Towarzystwa Fizjoterapii w Pabianicach w 2016 roku. Wzięła udział w sesji plakatowej na Kongresie Międzynarodowego Towarzystwa Artroskopii, Chirurgii Kolana i Ortopedycznej Medycyny Sportowej, ang. International Society of Arthroscopy, Knee Surgery and Orthopaedic Sports Medicine (ISAKOS) w Szanghaju w Chinach w 2017 roku. Prace współautorskie kandydatki były prezentowane na Kongresach European Society of Knee Surgery and Arthroscopy (ESSKA); Polskiego Towarzystwa Medycyny Sportowej; European Federation of Sports Medicine Associations, International Federation of Sports Medicine oraz British Journal of Sports Medicine.

Habilitantka nie podała informacji na temat spełnienia kryterium b) udzielone patenty międzynarodowe lub krajowe,

Habilitantka nie zamieściła informacji na temat spełnienia kryterium c) wynalazki, wzory użytkowe i przemysłowe, które uzyskały ochronę, w tym te, które zostały wystawione na międzynarodowych lub krajowych wystawach lub targach.

W § 5. określono kryteria oceny w zakresie dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej habilitanta we wszystkich obszarach wiedzy:

W dokumentacji przedstawionej przez habilitantkę zamieszczono informacje na temat spełnienia kryterium 1) uczestnictwo w programach europejskich i innych programach międzynarodowych lub krajowych. W dokumentacji przedstawionej przez habilitantkę zamieszczone

zostały informacje na temat brania udziału w projektach naukowych jako podwykonawca lub członek projektu. Dla recenzenta całkowicie niezrozumiałe jest, że zamieszczone informacje przez kandydatkę nie zostały podane zgodnie ze stanem faktycznym.

W numerze specjalnym czasopisma International Journal of Molecular Sciences (ISSN 1422-0067) (składanie manuskryptów zamknięto dnia 31 Maja 2019). („de facto” jest to numer specjalny tego wydawnictwa – (Special Issue) zatytułowany "Blood-Derived Products for Tissue Repair/Regeneration" należący do działu "Molecular Pathology, Diagnostics, and Therapeutics" tego czasopisma. Edytorami specjalnymi wydania byli Dr. Isabel Andia, Biocruces-Bizkaia Health Research Institute, Cruces University Hospital, z Hiszpanii oraz Prof. Dr. Nicola Maffulli z Wielkiej Brytanii. Kandydatka niestety nie jest wymieniona w żadnym z akapitów ani nawet złożonych tam artykułów.

Podobna niezgodność ze stanem faktycznym podana przez kandydatkę to projekt Current Stem Cells Research & Therapy i numer specjalny The role of stem cells harvested from blood and bone marrow. W wymienionym czasopiśmie nie tylko brak takiego numeru specjalnego, ale także nie pojawia się w żadnej konfiguracji nazwisko kandydatki.

Niejasność budzi także projekt Katedry Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu zatytułowany „Porównanie wyników zastosowania endoprotez typu CR i PS w zmianach zwyrodnieniowych kolan o różnym stopniu zaawansowania”, realizowany od 2015 roku do chwili obecnej, w którym kandydatka była podwykonawcą. Brak dostępnych źródeł informacji o takim projekcie.

Kandydatka nie podała informacji na temat spełniania kryterium - 6) udział w komitetach redakcyjnych i radach” naukowych czasopism.

Habilitantka spełnia kryterium 2) udział w międzynarodowych lub krajowych konferencjach naukowych lub udział w komitetach organizacyjnych tych konferencji; Trzykrotnie (2013, 2017, 2019) była członkiem komitetu organizacyjnego, w tym dwukrotnie sekretarzem naukowym (2017, 2019) Międzynarodowego Zjazdu Naukowego Polskiego Towarzystwa Medycyny Sportowej.

Habilitantka spełnia kryterium 3) otrzymane nagrody i wyróżnienia; - Kandydatka uzyskała:

- Nagrodę główną za najlepszy plakat w 2018 roku na konferencji European Society of Sports Traumatology, Knee Surgery and Arthroscopy, ESSKA, Glasgow, Wielka Brytania.
- Nagrodę główną w 2017 roku na konferencji European Federation of Sports Medicine, EFSMA, Cascais, Portugalia
- Wyróżnienie w 2013 roku podczas XXX-go Jubileuszowego Międzynarodowego Zjazdu Naukowego Polskiego Towarzystwa Medycyny Sportowej we Wrocławiu.
- Nagrodę główną w 2010 roku podczas VII Międzynarodowego Kongresu Polskiego Towarzystwa Rehabilitacji w Łodzi.
- Wyróżnienie w 2010 podczas Sympozjum Studenckich Kół Naukowych IV Wiosna z Fizjoterapią.

W dokumentacji przedstawionej przez habilitantkę brak informacji na temat spełnienia kryterium 4) udział w konsorcjach i sieciach badawczych oraz 5) kierowanie projektami realizowanymi we współpracy z naukowcami z innych ośrodków polskich i zagranicznych, a w przypadku badań stosowanych we współpracy z przedsiębiorcami.

Habilitantka spełnia kryterium 7) członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych; jest członkiem Polskiego Towarzystwa Medycyny Sportowej i European Society for Sports Traumatology, Knee Surgery and Arthroscopy.

Habilitantka spełnia kryterium 8) osiągnięcia dydaktyczne i w zakresie popularyzacji nauki lub sztuki; W latach 2010/2011 -2017/2018 prowadziła ćwiczenia z przedmiotu Fizjoterapia w medycynie sportowej na Kierunku Fizjoterapia w WSF we Wrocławiu. W roku 2018/2019 prowadziła akredytowany przez Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego kurs specjalizacyjny dla lekarzy w dziedzinie medycyny sportowej „Wprowadzenie do rehabilitacji i fizjoterapii w medycynie sportowej” oraz kurs specjalizacyjny w dziedzinie medycyny sportowej „Ortopedia i traumatologia sportowa”. Jest opiekunem studenckiego koła naukowego w WSF we Wrocławiu.

Habilitantka spełnia kryterium 9) opiekę naukową nad studentami i lekarzami w toku specjalizacji; - habilitantka była promotorem 30 obronionych prac dyplomowych na Kierunku Fizjoterapia w WSF we Wrocławiu w latach 2014/2015; 2015/2016; 2016/2017 i 18 obronionych prac magisterskich na Kierunku Fizjoterapia w WSF we Wrocławiu w latach 2014/2015; 2015/2016; 2016/2017; 2017/2018.

Habilitantka spełnia kryterium 10) opiekę naukową nad doktorantami w charakterze opiekuna naukowego lub promotora pomocniczego, z podaniem tytułów rozpraw doktorskich;

W dokumentacji przedstawionej przez habilitantkę potwierdzono, że sprawowała opiekę nad doktorantem w charakterze promotora pomocniczego w zakończonym obroną przewodzie doktorskim (Satora Wojciech (2018-2019) Kliniczna i funkcjonalna ocena porównawcza pacjentów po leczeniu artroskopowym i nieoperacyjnym zarostowego zapalenia torebki stawowej stawu barkowego; Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu), co potwierdza spełnienie kryterium.

Niejasność budzi spełnianie kryterium 11) staże w zagranicznych lub krajowych ośrodkach naukowych lub akademickich;

W dokumentacji przedstawionej przez habilitantkę zamieszczono informację o odbywaniu krajowych staży do specjalizacji. Rozporządzenie nie określa bezwzględnych wymagań w tym zakresie, jednakże recenzentowi nie udało się uzyskać wiarygodnych wymagań czy można uznać staż obowiązkowy w ramach specjalizacji zawodowej jako staż naukowy.

W dokumentacji kandydatki brak informacji na temat kryterium 12) wykonanie ekspertyz lub innych opracowań na zamówienie organów władzy publicznej, samorządu terytorialnego, podmiotów realizujących zadania publiczne lub przedsiębiorców.

W dokumentacji przedstawionej przez habilitantkę brak informacji na temat spełnienia kryterium 13) udział w zespołach eksperckich i konkursowych.

W dokumentacji przedstawionej przez habilitantkę potwierdzono spełnianie kryterium 14) recenzowanie projektów międzynarodowych lub krajowych oraz publikacji w czasopismach międzynarodowych i krajowych.

Habilitantka zrecenzowała manuskrypty dla takich czasopism, jak: Medical Science Monitor; American Journal of Case Reports; Biomedical Human Kinetics; Human Movement oraz Acta of Bioengineering and Biomechanics.

Podsumowanie

W wyniku oceny dorobku naukowego, dydaktyczno - wychowawczego i organizacyjnego, stwierdzam, że dr n. o k. f. Aleksandra Królikowska przedstawiła swój dorobek w oparciu o kryteria podane w aktualnie obowiązujących regulacjach prawnych.

Recenzent, zwraca uwagę na zamieszczenie przez kandydatkę informacji, które nie mają zgodności ze stanem faktycznym.

Poza tym, dorobek kandydatki spełnia w większości wymagania stawiane w postępowaniu habilitacyjnym zawarte w Ustawie o stopniach naukowych i tytule naukowym. W związku z powyższym zwracam się do Wysokiej Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu, Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu o przyjęcie wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego nauk o zdrowiu i dalsze procedowanie w postępowaniu o uzyskanie stopnia doktora habilitowanego przez kandydata.

Wojciech Glinkowski

dr hab.med. Wojciech Glinkowski
specjalista ortopedii, traumatologii
i medycyny sportowej
2171045